

Talousarvion laadintaohjeet

438/02.02.00/2021

Khall 13.09.2021 § 315

Vuoden 2022 talousarvion ja taloussuunnitelman vuosille 2022-2024 lähtökohtana on kuntakonsernin puolen vuoden talouden toteuma ja sen pohjalta laadittu ennuste vuoden 2021 tuloksesta.

Euran kunnan talous on merkittävän muutoksen edessä vuodesta 2023, kun hyvinvointialueet aloittavat toimintansa. Perusturvapalvelut, pelastustoimi ja osin myös muita palveluita siirtyy kunnan maksu- ja järjestämisvastuulta pois. Samalla kunnan rahoitus leikkaantuu merkittävästi. Vuoden 2021 tuloksen ennustetaan olevan positiivinen. Koronapandemian leimavat vuodet 2020 ja 2021 antavat kuitenkin hyvin epävarman lähtökohdan tulevaisuuden suunnittelulle.

Kuntalain (110 §) mukaan kunnan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukauteksi, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Tasapainottamistoimia on näin ollen jatkettava kunnan omasta palvelutuotannosta ja palvelualueilta edellytetään menojen tarkkaa läpikäymistä: muutaman tuhannen euron lisäykset kumuloituvat helposti isommaksi sopeuttamistarpeeksi.

Verotulojen ja valtionosuuksien oikea ja realistinen arviointi on talousarvion laadinnan kannalta ensiarvoisen tärkeää, sillä ne kattavat lähes 80 % kunnan menoista. Viimeisin veroennuste saatiin kuluvalle ja vuodelle 2022 elo-syyskuun vaihteessa. Tässä vaiheessa ei raamia palvelualueille ole annettu.

Kuntalain (110§) mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Talousarviossa ja suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kolmeksi tai neljäksi vuodeksi laaditun taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kateetaan. Määrärahat ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Talousarvion laadinnan aikataulu ja muuta huomioitavaa:

- Vakituisten henkilöstön palkkapohjat ovat jo osin valmiina ja valmistuvat lopullisesti opettajienkin osalta 24.9.2021
- Palkkamenoihin ei ole laskettu korotuksia keskitetysti! Talousarvion raami perustuu niin sanottuun nolla korotukseen ja pohjana on vuoden 2021 ennuste. Palkkamenot ovat kuluvan vuoden ennusteen mukaan nousemassa

vuodesta 2020 noin 2m€. Palkkamenoja nostaa luonnollisesti tehdyt sopimuskorotukset mutta myös korona-ajan poikkeusmenot, joiden oletetaan laskevan vuonna 2022. Vuoden 2022 palkkamenojen raamina on näin ollen vuoden 2021 ennuste.

- Palvelualueiden tulee kuvata vakituisen henkilöstön määrän muutokset yksilöidysti vuodesta 2021 vuoteen 2022. Lisäksi palvelualueiden tulee kuvata määräaikaiseen henkilöstöön varattavan määrärahan muutokset vuoden 2021 ennusteesta vuoteen 2022. Oletettavaa on, että määräaikaisen henkilöstön (sijaisten) käyttö vähenee.

- Kokonaissummaan tulee budjetoitua helposti liikaa esimerkiksi, jos sekä vakituiselle että sijaiselle varataan määrärahaa, jos käytännössä palkka maksetaan vain toiselle.

- Palvelualueiden tulee toimittaa lautakunnissa hyväksytyt talousarvioehdotuksensa (sis. toiminnalliset tavoitteet ja riskiarviot) kunnan johtajalle 22.10.2021 mennessä. Aikaa tulee varata myös toiminnallisten tavoitteiden määrittämiseen palvelualueittain. Tavoitteita voidaan lautakunta- ja vastuualueetasolla seurata laajasti, mutta talousarvioon tulee sisällyttää vain 5-10 olennaisinta mittaria, joiden perusteella myös kunnanhallitus ja valtuusto saavat kuvan, miten palvelualueella on onnistuttu. Palvelualueiden on tässä yhteydessä myös kuvattava toimintaansa liittyvät olennaiset riskit ja miten niitä seurataan vuoden aikana.

- Toiminnallisia tavoitteita peilataan väestörakenteen muutoksiin. Taulukko ikäryhmittäisistä muutoksista esityslistan oheismateriaalina. Palvelumitoitusten lähtökohtana pidetään 30.6.2021 väestömäärää ja -rakennetta.

- Kuntakonsernin tytäryhtiöitä pyydetään vastaavasti käsittelemään hallituksissaan ensi vuoden toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteitaan ja toimittamaan ne 22.10.2021 mennessä kunnanjohtajalle.

- Palvelualueiden neuvottelut investointi- ja ylläpitotarpeista tulee käydä teknisten palveluiden kanssa viimeistään 8.10.2021. Neuvottelujen pitämisestä vastaa tekniset palvelut.

- Palvelualueiden kiinteistöihin liittyvät investointiesitykset ja irtaimen omaisuuden esitykset toimitetaan keskitetysti 22.10.2021 mennessä teknisiin palveluihin Seija Tuomiselle. Esityksessä tulee huomioida myös tulevien vuosien toiminnallisista muutoksista johtuvat tarpeet. Investointiraja on 10 000 euroa, jota pienemmille kohteille tulee varata määräraha käyttötalouteen.

- Sisäiset erät määritellään keskitetysti taloushallinnosta ja teknisissä palveluissa.

- Käyttötalouden toimintatuottoja (myynti-, maksu- ja muut tuotot) määritetäessä tavoitteena on, että hinnoittelulla katetaan toiminnasta aiheutuvat kustannukset huomioiden lakien/asetusten määräykset. Toimintakulujen ja -tuottojen budjetoinnissa verrataan kulujen/menojen kohdistumista tileittäin talousarvion toteumaan.

- Budjetoinnin tukena toimii myös TANE (taloushallinnon ohjelmisto), jossa on mahdollisuus porautua laskutasolle.

Kunnanhallitus käsittelee talousarviota ensimmäisen kerran 8.11.2021 ja tekee ehdotuksen 2022 veroprosenteista valtuustolle. Valtuusto hyväksyy veroprosentit 15.11.2021 ja käy keskustelun talousarviosta. Kunnanhallituksella on mahdollisuus käsitellä talousarviota vielä 22.11.2021 ja 29.11.2021. Valtuusto hyväksyy talousarvion vuodelle 2022 kokouksessaan 7.12.2021.

Hallintosäännön § 23 mukaan kunnanhallitus päättää talousarvion laadintaohjeista.

Valmistelu ja lisätiedot: Hallintojohtaja Kari Kankaanranta, puh. 044 422 4020.

Ehdotus

Kunnanjohtaja:
Kunnanhallitus antaa edellä olevan ohjeistuksen palvelualueille vuoden 2022 talousarvion laadintaa varten.

Kunnanjohtajan kokouksessa tekemä muutettu päätösehdotus:
Kunnanhallitus antaa edellä olevan ohjeistuksen palvelualueille vuoden 2022 talousarvion laadintaa varten, minkä lisäksi lautakuntia pyydetään kuvaamaan talousarvioesityksissään toiminnan laajuutta ja palvelujen tasoa kuvaavia tekijöitä.

Päätös

Kunnanhallitus:
Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan kokouksessa tekemän muutetun päätösehdotuksen.